GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata kwartalna złp. 12. **N^{ER} 164.** *Pojedynczy numer na welinowym papierze gr. 10.*

ŚRODA DNIA 20 LIPCA 1831 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień	godzina	Barometr na 0° r.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
19.	7	27 5, 724	+14. 3	+ 9,0	zachodni mocny	Pochmurno	deszcz.
	12	„ 5 771	+18 6	+10,9	„ średni	„ „	
	3	„ 5 811	+16. 8	+11,0	Połud: za. słaby	„ „	
	9	„ 6 250	+14. 0	+ 9,8		pogoda z chmur:	

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Warszawa 17 Lipca.

Wiadomości Urzędowe od Woyska.

Do Rządu Narodowego. — Dnia 13 b. m. jenerał *Chrzanowski* zkoncentrował swoie siły na trakcie z téy strony Mińska. Przednia straż złożona z 1 pułku strzelców pieszych, z 3 pułku strzelców konnych i dwóch dział, wyparła nieprzyiaciela z Mińska. Dnia 14go nadedniem, nieprzyiaciel napadł na nasz posterunek stoiący w Brzozie, który niezachowuiąc ostrożności, utracił kilkudziesiąt ludzi. O godzinie 5 z rana nieprzyiaciel rozpoczął attak na Mińsk, na Brzozę wysłał kolumnę oskrzydlaiącą, a traktem od Siennicy czynił demonstracye. Jenerał *Chrzanowski* rozkazał trzem batalionom piechoty, trzem szwadronom jazdy, z dwoma działami iść na Cygankę, na spotkanie kolumny obchodzącéy. Dywizya jenerała *Rybińskiego* podsunęła się pod Mińsk, dla wzmocnienia przedniéy straży i wstrzymania attaku nieprzyiacielskiego; jenerał *Jagmin* z resztą swoiéy dywizyi został posłany do Stoiadeł ku Brzozie, przez co zyskano pewność, iż kolumna okrążaiąca składała się tylko z kilku szwadronów jazdy, 3 batalionów piechoty i 4 dział; zaczem jenerał *Rybiński* odebrał rozkaz działania zaczennie przeciw nieprzyiacielowi attakuiącemu Mińsk; kolumny nasze postąpiły naprzód przeszły Mińsk i od téy chwili parły nieprzyiaciela aż pod Kałuszyn; gdzie po przybyciu starym traktem oddziału wysłanego pod dowództwem jenerała *Jagmin* przez Brzozę, tenże nieprzyiaciel z dwóch stron attakowany, zmuszony był ratować się ucieczką.

Straty nieprzyiaciela w zabitych i ranionych są bardzo znaczne. Oprócz tego zabraliśmy w niewolę 10 officerów i 600 ludzi. Zdobyliśmy iedno działo z zaprzęgiem i przeszło 1000 sztuk karabinów. Nasza zaś strata w zabitych i ranionych, iest bardzo mała.

Jenerał *Chrzanowski* chwali zachowanie się całéy piechoty naszéy, tak staréy iako i nowéy formacyi. W konnicy odznaczyły się przez śmiałe uderzenia, czwarty pułk ułanów, pierwszy pułk strzelców konnych i pierwszy krakowski pod dowództwem jen: *Dłuskiego*,

Główne woysko nieprzyiacielskie pod dowództwem feldmarszałka *Paszkiewicza* obozowało dnia 12 b. m. między Lipnem a Kikołem. Tegoż dnia znaczne iego oddziały przeprawiły się między Nieszawą a granicą pruską na lewy brzeg Wisły na statkach, które właśnie dla Rossyan przybyły z Torunia w liczbie bardzo znaczney. Ztamtąd wyszły i ciągle ieszcze wychodzą potrzebne rekwizyta do stawiania mostów, iako też zapasy wszelkiego rodzaiu. Ta tylko okoliczność tłumaczy nam możność uskutecznienia przez nieprzyiaciela marszu flankowego, który przy neutralności Pruss, byłby przeciwny zasadom woyskowości. Jakoż z rana po przeyściu swoich kolumn, nieprzyiaciel utracił wszelką kommunikacyą drogami któremi przyszedł. Cały kray od Modlina do granicy pruskiéy iest w naszéy mocy.

Między srogościami, których się dopuścił nieprzyiaciel, wymienić szczególniey należy, iż w Sierpcu odbił i zrabował kościół, a opuściwszy to miasto, cholerę po sobie zostawił.

W kwaterze główney w Modlinie 15 Lipca 1831 roku. Wodz Naczelny
(podp.) SKRZYNECKI.

Wódz Naczelny siły zbroyney narodowey, znalazł się powodowanym napisać do króla Jmci Pruskiego list następuiący, ktory mu zwrócony został z oświadczeniem, że N. Pan przyiąć niemoże żadney odezwy od władzy, którey okoliczności polityczne uznawać niedozwalaią, tylko wrazie, gdyby przez cesarza Mikołaia zatwierdzona była.

Nayjaśnieyszy Panie!

Niepozwoliłbym sobie pisać do W. K. M., gdybym niemiał nadziei, że może raczysz uznać mnie dostatecznie upoważnionym do tego, przez móy tytuł Naczelnego Wodza siły zbroney Narodowey Polskiey, a nadewszystko, przez ważność przedmiotu, który sądzę być moią powinnością przełożyć Ci Nayiaśnieyszy Panie.

Od chwili wstąpienia twego na tron, sprawiedliwość i rzetelność nieprzestawały uświetniać oycowskiego twego panowania. Odwołuiąc się do tych wysokich cnot, czuię iuż nieiaką ulgę w udręczeniach i przykrościach, iakich doznałem od władz woyskowych i cywilnych W. K. M.

Przyiąłeś N. Panie wspólnie z innemi dworami zasadę nieinterwencyi i wątpić niemożna, że ministrowie Waszey K. M., stósowne do wyiawionych chęci iego otrzym li rozkazy; z tąd też nie na W. K. M., ale przed Nim woysko Polskie ma prawo użalania się.

I woysko i ia iesteśmy naocznemi świadkami wydarzeń naymocniey przekonywaiących, że iakkolwiek W. K. M. urzędownie oświadczyłeś swą neutralność względem Polski; przecież władze cywilne i woyskowe nadgraniczne, nietylko że neutralność tę widocznie łamią, ale nadto, tyle okazuią przychylności woysku rossyyskiemu, że gdyby nie pomoc wszelkiego rodzaiu, iakiey od nich doznaie, woysko to widziałoby się może znaglonem do oddalenia się.

1. Z magazynów przez władze pruskie w Toruniu i jego okolicach, otrzymuią Rossyanie swą żywność.

2. Artylierzyści pruscy wysyłani są do służby rossyyskiéy, ażeby użyci byli przeciw nam.

3. Woysko rossyyskie otrzymuie ammunicyą z fortec pruskich.

4. Mundury wielu pułków rossyyskich są robione w Prusach.

5. Inżenier pruski z Kwidzyny, trudnił się z gromadzeniem materyałow potrzebnych do przeyścia Wisły pod Złotoryą.

Mogłbym tu przytoczyć wiele innych okoliczności, które wyrównywaią rzeczywistym nieprzyiacielskim krokom, lecz ograniczę się na samem przedstawieniu W. K. M. powyższych faktów w tem przekonaniu, iż poniesienie ich do wiadomosci Waszey K. M. do-

stateczną będzie dla niego pobudką do usunięcia stanu rzeczy, o którym bez wątpienia niewiedziałeś, lecz który iest tyle przeciwny polityczney rzetelności W. K. M.

Raz ieszcze przepraszaiąc W. K. M. za list niniejszy, błagam Cię N. Panie, abyś usłuchał głosu ludzkości, abyś miał wzgląd dla słabych, których olbrzymi zgn eśćby n ezdołali bez taiemney pomocy urzędników cywilnych i woyskowych pruskich.

Racz Was. K. M. przyiąć łaskawie wyraz głębokiego uszanowania, z ktòrem zostaię

Nayi. Panie W. K. M.
w Siennicy d. 19 nayniższym i nayposłusznieyszym sługą.
Czerwca 1831 r.
Wódz Naczelny *Skrzynecki*.

Oddział Rossyan, który się za Nieszawą przeprawił na lewy brzeg Wisły zaiął się natychmiast sypaniem okopów przy brzegu, pewno ażeby zabezpieczyć stawianie mostu.

Jeńców zabranych za Mińskiem przyprowadziła dziś gwardya narodowa do stolicy. Naywiększa ich część iest z 7 i 24 dywizyi piechoty. Pobity jenerał *Golowin* iest to ten sam, który w kampanii tureckiey dowodził pod Warną, z południowey strony téy twierdzy. Rossyanie bardzo znaczną stratę ponieśli w zabitych i rannych, gdyż żołnierz nasz był mocno rozia̧trzeny; pobojowisko od Mińska do Kałuszyna iest zasłane trupami. Zdobyliśmy znaczną ilość broni, po którą wozy wysłane zostały. Oddziały nasze, które się w téy bitwie potykały, były z pieszéy dywizyi *Rybińskiego* i konney *Jagmina*, która z tyłu zaszła nieprzyiacielowi. — Reszta korpusu *Golowina* zrzucona w téy walce z chaussée, cofnęła się ku Cegłowu.

Dziś głoszą, iż w onu u wczorayszym, Rossyanie zostali po mocnym oporze wyparowani z Kałuszyna; nieprzyiaciel miał wczoray i onegday 5 dział utracić.

Dnia wczorayszego wszedł do murów stolicy trzeci szwadron legii nadwiślańskiey, pod dowództwem majora Karola *Kras ckiego*.

Kommissya woiewództwa Augustowskiego, urzęduie w Pilwiszkach: zaymuie się obecnie utworzeniem iednego pułku jazdy i piechoty.

Gazeta Rządowa Pruska donosi z Kłaypedy 6go lipca: — W bliskości Połągi, około trzy mile morskie od naszego miasta, stało na kotwicy 8 rossyyskich okrętów woiennych, między tymi było kilka o trzech masztach. Do Połągi miano wyładować z nich 16 dział.

Dnia 9 b. m. umarł w Berlinie xiążę Władysław *Radziwiłł* syn xięcia Antoniego *Radziwiłła* byłego namiestnika W. xięztwa Poznańskiego, w dniu urodzin, kończąc właśnie rok dwudziesty. Zwłoki jego zostały przewiezione do Poznania, gdzie spoczywać będą w kościele metropolitalnym, obok pochowanych tamże dawniey zmarłych członków iego rodziny.

Poczta dzisieysza nic ważnego nie przyniosła: Francuzi zaięci wyborami, a Anglicy bilem reformy. Drugie czytanie tego bilu przeszło 6 b. m. większością 367 głosów przeciw 231. — Flotta admirała Codrington złożona z 11 okrętów woiennych, wyszła d. 7 Lipca pod żagle; towarzyszyło iey do 200 różnych statków. — W Belgium ieszcze nie ukończono rozpraw nad propozycyami konferencyi londyńskiey. — Sułtan przybył d. 14 czerwca do Adryanopola, gdzie stoi zebrane znaczne woysko.

Hrabia Jelski dyrektor banku wyiechawszy z Austryi, gdzie zostawał pod obserwacyą policyyną, przybył do Paryża.

Od 3ch dni, ciągle ulewne deszcze przeszkadzaią u nas działaniom woiennym.

Gazety niemieckie pisały, że między kilku jen. Rossyyskiemi, zostaiącemi przy woysku, zaszły nieporozumienia. — Wczoray zaczęła tu biegać pogłoska, że z powodu niezgody między jenerałami *Kreut*, *Rosen*, i *Rüdiger*,

dowodzącemi w Podlaskiem, feldmarszałek *Paszkiewicz* zostawił dowództwo koło Nieszawy jenerałowi *Toll*, a sam udał się spiesznie w Podlaskie. Wkrótce musi się wyświecić czyli to iest prawda.

Obywatel świeżo przybyły z Podola powiada, iż tam miano wiadomość, że w Gubernii orelskiey gwałtowne wybuchnęły rozruchy.

Rossyanie przeszkadzaią wszelkiemi siłami, ażeby pożyczka nasza puszczona w obieg pod nazwaniem *posiłki polskie*, iak naymniey znalazła uczęstników. Zdaie nam się iednak, iż poniższy adress nie wiele iey zaszkodzi; każdy bowiem kapitalista i bez niego wiedział, że Rossya nieuzna tego długu. Rossyyski sprawuiący interessa przy dworze berlińskim baron *Maltitz*, wydał następuiący adress do naczelników giełdy berlińskiey: "Przed kilku tygodniami dzienniki warszawskie umieściły ogłoszenie tamteyszych władzców, ściągaiące się do maiącey się otworzyć pożyczki 60,000,000 złp. Rząd rossyyski, pragnąc zachować poddanych Wysokich swych Sprzymierzeńców od szkody, polecił podpisanemu, sprawuiącemu interessa przy dworze pruskim, oświadczyć naywyraźniey szanownym kupcom tuteyszym, iż pożyczka takowa, gdyby nadspodziewanie znalazła zwolenników, pod żadnym warunkiem od rządu tego nie będzie uznana, iakakolwiekby mogła bydź iey forma i gwarancye. Podpisany pospiesza a podać to naywyższe postanowienie do wiadomości panów naczelników giełdy, z przyiemnością zapewnia ich o szczególnym swym szacunku.„

Ministeryalny francuzki *Dziennik Sporów* umieścił następuiący artykuł:

Zdaie się, iż gwałcenie neutralności przyrzeczoney ze strony Pruss w sprawie Polski, wzbudziło w Anglii do naywyższego stopnia oburzenie publiczne. Czytamy w *Courier* z dnia czwartego:

" Wróćmy do haniebney stronności Pruss wspieraiących łupieżstwa Rossyan i mordowanie Polaków. Bez tey stronności, zapewnić możemy, iż woyska rossyyskie, iużby były z Polski wyparte. Jakżeżby Rossyanie byli mogli utrzymać swe magazyny? Jakżeżby się byli mogli tak długo utrzymać bez pomocy Pruss? Prussy czyniły wszystko co mogły dla wspierania Rossyan, wszystko co tylko mogły, dla szkodzenia Polakom."

„Nieszczęśliwi Polacy musieli walczyć przeciwko massom woyska przybyłego z Rossyi, przeciwko wszystkim fizycznym i moralnym środkom, iakich użyły Prussy dla utrzymania mass tych. Czyliż Rząd Pruski posyłaiąc Moskalom 50 lub 100,000 woyska w pomoc, mógłby był coś więcey uczynić? Nie, gdyż w przypadku tym, ludy pruskie byłyby same powstały przeciwko rządowi. Polityka Pruss była zimnieysza, lepiey wyrachowana, a w skutku tego, pewnieysza. Zachowuiąc pozór neutralności, zgwałciła ią w zasadach. Użyła innych środków, które nienarażaiąc iey na skarcenie, zgubne były dla szlachetnéy sprawy Polaków.

Jakże długo można ieszcze cierpieć podobne postępowanie? „

Dnia 18 i 19 *Lipca* 1831 *r.*

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	1. gr.	2. Zł.	2. gr.	3. Zł.	3. gr.	4. Zł.	4. gr.
— Pszenicy	34	—	33	15	33	—	32	—
— Żyta	32	15	32	—	31	—	29	—
— Jęczmienia	26	—	24	—	23	15	22	15
— Grochu	—	—	—	—	—	—	—	—
— Owsa	17	15	17	—	16	15	16	—
— Jagieł	47	—	46	15	46	—	—	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—	—	—

LOTERYIA KRAIOWA.

W 460 ciągnieniu dnia 20 Lipca 1831 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały numera następuiące:

— 58. 4. 16. 52. 34. —

Przyszłe 461 Ciągnienie przypada dnia 27 Lipca 1831 r.